

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenske akademice mladini!

—r.— Žalosten prizor nam daje zdaj slovenska akademična mladina na Dunaji! Videti je, da mladi ti gospodje brez preprirov živeti ne morejo, a videti je pa tudi, da imajo silno strast, prati umazano svoje perilo javno pred celim slovenskim svetom. Da mladina na univerzi rada po gostilnah poseda in da svojo piščo mej parlamentarnimi debatami pokončuje, je znano in pri akademikih vsakega naroda v navadi. Ako pri slovenskih akademikih ne nahajamo izjem, dozdeva se nam to naravno, ker se splošne in občne bolezni le prerade razširijo in to brez ozira na spol in narodnost.

Potrebno pa se nam dozdeva, spregovoriti odkritosrčno besedo in ohladiti nekoliko po nepotrebi razburjene mlade glave, ki se zdaj preprirojo kakor so se prepriroli nekdanji puritanski angleški pridigarji mej seboj. Mi iz svoje skušnje dobro vemo, s kako zavestjo postane abiturijent ud univerze. Tedaj ko nas sprejme „alma mater“ v svoje naročje, tedaj smo prepričani, da je obrneno oko vsega Slovenstva na nas, in prepričani smo tudi, da morajo naša majhena in neznatna delovanja, ker uže interesirajo nas same, interesirati tudi vso slovensko zemljo. Tako je uže bilo nekdanj, tako je zdaj, in tako bode tudi v prihodnje!

Celo nevarna pa postane stvar tedaj, če so mladega akademika povzdignili, mladi so akademiki do častnega mesta v odboru „Slovenije“ ali „literarnega akademičnega društva“. Ti gospodje odborniki živé v srečnej veri, da so javne slovenske osebe, katerim je dodeljena pravica, duševne svoje enunciacije pošiljati

mejn nas, ter z odborniški svojimi prepriro polniti predala slovenskih listov.

Da se ta navada ne ukorenini, in da se strankarstvo mej slovensko akademično mladino ne razširi še bolj, moramo tu javno izreči, da se slovenski svet silno malo briga za tiste akademične prepire, in da nas samo sreče boli, če opazujemo to mejsebojno, silno nepotrebno in nevažno vojsko, ki zdaj razgraja mej akademično dunajsko našo mladino. Mi obstanemo s togo, da so nas ti prepriro privedli do prepričanja, da mora mej to mladino malo kolegijalnosti živeti, če je takoj pripravljena po javnih listih zavoljo malenkostnih malenkostij puliti si lase mej seboj.

Mi prosimo gospode akademike, da naj pomirijo svojo kri in da naj živijo v ljubezni in miru, in da naj obdržé svoje prepire lepo mej štirimi stenami svojih soban. Prijatelj prijatelja dostikrat razžali z grenko besedo. Ali dober prijatelj vleže se spat, prespi prepriro, ter je drugo jutro potem zopet pomirjen in sprijaznen! Tako naj ravnajo tudi naši akademiki. Bolje bode zanje, in boljše za slovensko domovino, ki potrebuje samo resnih močij. Toliko v prevdarek! Pa brez zamere!

O ljudskem gibanju v Ljubljani prvo polovico leta 1881.

V prvej polovici leta 1881. skleneno je bilo v Ljubljani 90 zakonov, in sicer 53 pred pustom, 37 pa po Velikej noči. Pri 70. zakonih sta bila ženin in nevesta še samskega stanu; 15krat poročili so se udovci z dekleti, in 5krat udove s fanti. Najmlajša nevesta je bila stara 17, najstarejša 47 let, najmlajši že-

nin je bil star 21, najstarejši 57 let. Vere je bilo vsih 90 parov katoliške.

Otrok se je porodilo 390 živih in 13 mrtvih, skupaj 403, in sicer 201 moškega in 202 ženskega spola. Mej njimi je bilo nezakonskih: 60 moškega in 57 ženskega spola, katoličanov 399 in 4 protestantje.

Umrlo je otrok do petega leta: zakon- skih 55, nezakonskih 23 dečakov, pa 47 zakon- skih in 15 nezakonskih dekličev. Vsega skupaj je umrlo ljudij 504, mej njimi 267 moškega in 237 ženskega spola, in sicer 480 na navadnih, 17 pa na kužnih boleznih. 4 moški in 1 ženska so se ponesrečili, 1 moški se je ustrelil, 1 ženska pa utopila. Najvišjo starost, 87 let, doživela je ženska.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. avgusta.

Spoznaj sebe! to je prvo pravilo v življenji človeškem, to je prvi in glavni princip, po katerem se mora ravnati posameznik in združeni možje, kadar hoté začeti kako delo. Spoznaj se, premotri in pretehtaj svoje moči, da moreš speljati podjetje do konca, spoznavaj lastnosti svoje, da bodeš umel računati tudi z okolico, ki te obdaja. Kaj pač koristi zidati na peščenih tleh velikansko palačo, če pa blizu teče deroča reka; čez noč bode narastla voda in odnesla kamenje, ves trud bode zastonj. Spoznaj sebe, je torej prvi princip! Tudi avstrijski **nemško-liberalci** prišli so zdaj do tega spoznanja. Jeli so spoznavati sami sebe, jeli so uvidevati, da so njihove moči vender le premale, preskromne, da bi mogle omajati trdno vlado Taaffejevo — in zdaj spoznali so sami sebe, zdaj hoté uže pogajati se z avtonomisti, z vlado. Le čujmo, kako piše stara „Presse“: „Spravo so nam ponudili Čehi,

Listek.

Izgubljeni raj.

Dežela Holandska nijma pesnikov, a vzlic temu poezija tam cvete, kakor drugje; govorim tu o pesništvu srca in prirode. V dokaz naj sledi tu povest o raji Breughelovem z Veloursa, katero smo čuli v Museji la Hayeovem. Na svojem potovanju po Nemškem in Italiji pripeljal se je Breughel, še mlad ali slavjen in bogat v Anvers s štirimi konji, v družbi velicega vojvoda, ki ga je slavno sprejel v Brüssli. Izenadenje Anversanov je bilo veliko, ki niso bili vajeni videti svoje slikarje, kakor n. pr. Rubensa, Teniersa in Van Dyka, v knežjem vozu. Rubens mu je ponudil svoje prijateljstvo, da si ravno se mu je zdel nekoliko prenapet, Breughel je namreč vzbudil pozornost anverskega slikarja ná-se le z ženskiuo koketnostjo svoje obleke. Vender sta postala odkritosrčna prijatelja. Vse imenitne hiše so

bile odprte novemu prišlecu, vsi mladi plemenitaši so iskali njegovega prijateljstva. Odprl je velikansko delavnico, ki je bila skoro akademija in muzej. Veliki slikarji tega časa so jo obiskovali in v njej slikali, mej njimi Rubens, Van Baēlen, Corneille Schutt in Rotterdammer.

Po nekotikih zaljubljenih spletkah se je Breughel oženil. Ognjena strast se je vnela v njem do krasne Magdalene Van Alstvotove, katero je srečal na plesu pri nadvojvodi.

Magdalena je bila udova. Poleg Corneilla Schutta, ki jo je opeval v navdušenih pesnih, je imela v obrisih neko podobnost z Magdaleno v sv. pismu. Tu podajem njeno podobo v nekotikih potezah, kakor jo je naslikal Rubens. Njeni tamno-črni lasje, vijoči se v dolgih kodrih, spreminjali so se na solnci v ognjeno barvo; njene oči, plave kakor cvetje, senčile so krasne, črne obrvi; obrisi njenega telesa so bili jako čisti in zapeljivi. Vrh tega je bila še velike, močne in brdke postave, torej prava

hči svoje dežele. A temno črne njene obrvi so jej dajale nežno zaljubljeni pogled Italijanke. Z jedno besedo, bila je kar naša ustvarjena za Rubensov čopič. Nad vse to je očaral Breughela še nadih nadzemskega razkošja, ki je postavlo krasne te ženske obdajal. Naš slikar jo je začel poveličavati, kakor madono. Magdalena je rada privolila z njim stopiti v zakon. Bila je ponosna, da ima za moža velicega slikarja in imenitnega gospoda in se nadejala, da bode živela z njim veselo, ter si konečno zagotovi življenje polno svile in zlata, polno veselie in petja. —

Ali takoj po poroki je Breughel izpremenil naglo svoje življenje. Očaral ga je ljubeznjivi in tihi krog zakonske ljubezni, ter se je namenil odpočiti pri domačem ognjišči. — Žena Breughelova, ki do sedaj sveta niti poznala nij, je vse drugači pojme imela o življenji. Mislila je, da je še dosti časa za tiho življenje v domačnosti. Rekla je, da se krasne cvetlice razcvetajo le na solnci; da je

ali odkritosrčno ali ne, je jedno, in nemška stranka je danes v stanu svojim političnim in nacionalnim nasprotnikom: Hic Rhodus, hic salta, nasproti zaklicati in Čehom dejati: „Mi smo pripravljene za spravo, kaj hočete od nas?“ in vladi: „Mi smo pripravljene za spravo, pokaži svoje stališče, da sprava ne bode kakor so se nekateri izmed nas bali, pomenila odstranjenje državne ideje in nemštva“. Kaj ne da, to je lepo spoznanje samega sebe? In vendar kolika bedarija v teh besedah. Vsakdo vé, da so avtonomisti vedno bili za spravo, vedno je bila njih tendenca spravljivost mej narodov, in ta nemška gospoda govori, kakor da bi bili avtonomisti še le zdaj ponudili spravo. Kaj bodo pač Čehi rekli k tej spravi, ki so jo ponudili ustavoverci še le zdaj, ko so izmetali kolikor največ mogoče blata na Čehe, ko so po svetu raztrosili nesramne laži o pobijanji Nemcev v Čehih? Bodemo videli, kaj prinese prihodnost.

Začuli so se zdaj zopet glasovi po listih o reformah v **Poljskej**. „Golos“ se nadeja, da se bode poljsko vprašanje konečno in radikalno rešilo. Novi red da bi dal Poljakom priložnost materialno in intelektualno se uspešno razvijati. Ta list našteva še več nerednostij v Poljskej in zahteva, da se te morajo na vsak način odstraniti, da bode zadovoljna Poljska združena z Rusko. Osobito pa obrača pozornost na to, da morajo Poljaki dobiti rabo poljskega jezika v šoli, cerkvi in uradu. Dalje pripoveduje ta list, da je bil povsod le ruski jezik vladajoč, to se mora odstraniti. Z reformami temi, meni ta list, bi se tudi zatrli perijodični vstanki v Poljskej, ker bi bilo ljudstvo zadovoljno.

Kakor smo uže poročali, izvršile so se volitve v mestni zastop **zagrebški** zelo povoljno za narodno stranko, tako da mej 40 narodnimi mestnimi svetniki sedijo le trije vladni pristaši. Navadno imajo volitve v mestni zastop le lokalni pomen, a v Zagrebu je to drugače, kajti te volitve imele bodo velik vpliv tudi na poznejše volitve v deželni zbor, ker se vse prebivalstvo hrvatsko ravna pri volitvah navadno po mestu, kakor je Zagreb, tako so tudi volitve po deželi. Ta velik pomen spoznal je tudi dobro „Pester Lloyd“; zdaj siče in otepa s strupenim svojim repom okolo sebe in se huduje nad Hrvati in v tem počenjanji mu uradni zagrebški list prav pridno prikimuje.

Vnanje države.

V zadnji seji v angleške spodnji zbornici godili so se burni nastopi pri **irskih** vprašanjih. Gladstone je namreč predlagal, naj bi se v prihodnjih sejah razpravljali le bolj vladni predlogi. Na to je irski poslanec Parnell očital Gladstonu, da se ogiblje razgovorjanja o irskih jetnikih. Parnell je tožil, da so avtoritete zbornične le vedno na istej strani, kjer je sila. Zaradi teh besedij je bil Parnell trikrat na red pozvan, a ker le nij miroval, predlagal je Gladstone, naj se Parnell suspendira za čas tega zasedanja. Predlog se je sprejel s 131

glasovi proti 14. Predno pa se je oddal votum, zaklical je Parnell: „Jaz nečem čakati šaljivega glasovanja in zapuščam zbornico; jaz pa kličem svet za pričo, da se tu odreka govorniška prostost irskim poslancem“. In zapustil je zbornico. Potem se je glasovalo o prioriteti vladnih predlogov, za 111 glasov, proti 12 glasov (irskih poslancev).

V **angleškej** spodnji zbornici je pri zadnji seji Bartlett obračal pozornost zbornice na šazirjevanje Rusije v srednji Aziji. Hartington je priznaval, da Anglija ne more to napredovanje, to raztezanje Rusije v Aziji hladnokrvno in lahkomišljeno gledati, ker Rusija se vedno bolj bliža afganistanskim mejam. V tem zborovanji se je tudi govorilo o afganistanskem vprašanji in pripoznavala se mu je velika važnost. Angleška vlada ni voljna, da bi kakej drugej oblasti dovolila vmešavati se v notranje in zunanje zadeve afganistanske.

Iz **Tunezije** še vedno dobajajo vesti o novih vstajah. Francoski vojaki skušajo kar največ mogoče storiti, a vendar je njih moč preslaba, za to je general Saussier zahteval novih vojnih močij.

Zdravje predsednika Zjedinjenih držav **Garfielda** je ugodno. Krogle mu zdravniki še nijso izlekli iz telesa in so tudi sklenili jo toliko časa ne vzeti ven, dokler ne bode povzročila kakega motenja.

Dopisi.

Iz Raketa 2. avgusta. [Izviren dop.] (Národní praznik.) Rojáci! vedno bolj blizu je nedelja v dan 7. avgusta, odločilni dan za našo narodno slavnost. Vsi živci so napeti: vsako domoljubno oko je pozórno in vsako domače srce je skrbno!

Rodoljubi poverjeniki, v Vaše roke položil je narod zelo važno svojo stvar. Skrbite zdaj še ta zadnji čas, da opravičite lepo zaupanje. Nij vse jedno, kateri uspeh imamo. O, ne! Kajti zastavili smo tukaj svojo moško besedo, in svoje poštenje, zastavili smo osobno in narodno čast. In to pošteno rešiti je naša dolžnost! —

In po vrhu imejmo pred očmi blagi namen, koristiti narodnemu popredku po poti literature.

Nekateri veledušni našinci obljubili so v prid matice bogate doneske! — Napnite torej vse žile še ta čas, in pošljite gotovo v petek 5. avgusta neizpečane karte in novce varno g. A. Mulley-u, županu v Dolenji-Logatec.

S Krasa 29. julija. [Izviren dop.] (Okrajna učiteljska konferenca in zborovanje sežansko-komenskega učiteljskega društva v Sežani.) Dne 27. t. m. bila je okrajna učiteljska konferenca

v Sežani. Učitelji zbero se v šolskem poslopji ter točno ob 9. uri zjutraj otvori c. kr. okrajni nadzornik g. Vodopivec sejo z malim govorom. Na to je sledilo verifikovanje zapisnikovo, na kar se konferenca poda v drugo sobo, kjer je bila šolska mladina prvega reda uže zbrana, s katero je imela gđc. učiteljica Nežika Pitomčeva praktično poskušnjo. Po tej poskušnji je sledila kritika o učenji, s katero je gospodično morala biti pač zadovoljna. V tem bila je prišla uže 2. ura popoldne. Morali smo srbeti za želodec. Po končanem obedu nadaljevala se je konferenca o polu štirih. Prišel je na vrsto „razgovor o nadaljevalni šoli“. Obsojali so to šolo skoro vsi govorniki; n. pr. gg. Anton Leban, Hrovatin, a osobito g. Petrič, čegar pritoževanje, da se učiteljem preveč dela nalaga, je bilo silno ostro; le v nadučitelji Antonu Beningarju našla je ta šola velikega privrženca. Na dolgo in široko, nam je ta gospod razlagal, kaj in kako on vse uči v nadaljevanji šoli. To se je zdelo učitelju Janku Lebanu malo pretirano. Poprosi za besedo ter izraža svojo začudenje, od kot je moral g. Beningarj toliko učenosti v kmetijstvu pridobiti si, še bolj pa, kako mu je možno iz tolikih panog kmetijstva toliko gradiva prebaviti s svojimi učenci. G. Janko Leban toži, da se po učiteljskih pripravnicah premalo skrbi za kmetijski pouk, namreč da se kandidatje premalo kmetijstva — in še to skroro zgolo le teoretično — namreč zaradi česar jim nij moči vstrezati kot učiteljem v nadaljevalnih tečajih. Čestita pa g. Beningarju, ki da-si nij obiskoval novodobne preparandije, pridobil si je vendar toliko učenosti v kmetijstvu ter blagruje tudi Beningarjeve učence, katerim je tolika sreča, da si pod g. Beningarjem pridobijo toliko vednosti v tem predmetu. Gosp. okrajni nadzornik očita g. Janku Lebanu, da je njegov govor ironično zbadljiv, da ga je uže mislil ustaviti, pravi da je g. Beningar obiskoval nadaljevalni kmetijski tečaj v Gorici, pa da si tudi s svojim privatnim pridom človek pridobi lahko spretnost v tem ali onem predmetu. Tudi g. Beningar sam se ponudi, da hoče g. Lebanu pokazati svoje „kmetijsko spričevalo“. Po Lebanovej izjavi da on nikogar žaliti nij hotel, prične g. nadzornik razlagati potrebnost nadaljevalnih tečajev, katerih nikakor nij opustiti. Po končanej tej razpravi jame opazke delati o svojem nadzorovanji. V obče bil je zadovoljen s kraškimi učitelji. Pojasnivši nam nekatere uradne spise, dovoli g.

Bog nij ustvaril, da bi venele v tesnej sobici zakonskega stanu in da pravo solnce žensk je lesk plesalne dvorane. Nad vse je ljubila ples. Veselje je bilo videti, ko je pri zonicah godbe, kakor srnica veselo poskakovala, da si nij imela baš vzdušne podobe. Breughel, ki nij maral za ples, gledal je na plesanje vselej filozofično z višine. Mislil je, da ples pri zakonskih ne pelja k dobremu. Breughel je bil ljubosumen, ali Magdalena se nij brigala za to in je ljubosumnost to še prej, kjer je mogla, podpihvala: marljivost v koketovanji, katera je bila v začetku pri njej le nalašč, postala je za njo na jedenkrat prava strast. Lepo je prosila svojega moža, naj bi jo vodil na auverske zabave. Ali Breughel jo je vodil pak le na polje, ter jej vedno pravil o pozemskem raji, v katerem sta Adam in Eva jedina bivala. Magdalena se je na teh promenadah v samoti vidno dolgočasila, ter je vselej odgovorila z zapeljivim nakremženjem usten, da se Eva baš mnogo

nij bavila v raji in da je z dolgočasnja in radovednosti poslušala besede kačje.

Bilo je to menda v času, ko je Breughel začel slikati znamenito delo v slikarstvu, zemeljski raj, veliki ta dogodjaj s tako veliko potrpežljivosti, na tako malem prostoru, oni biblični spomin, osvetljen božjimi žarki. Vse, kar čiše, kar leta v zraku, kar poje na vejah, kar dremlje v travi, kar plava v vodah — s kratka vse stvari so v njem zastopane. Vse tu nahajaš: bučeče čebele, brezskrbnega labuda in ponosnega leva, ki se pripravlja k počitku; vse je tu razen — kače. Breughel je bil prvi slikar, ki je naslikal raj brez prepovedanega sadu. Ste li videli ta čarobno krasni raj, čegar vsak list se na vas smeje? katerega najmanje gibanje vas očaruje, čegar luč vas povzdiguje? Kako ljubeznjiva je senca pod temi drevesi! kako lahko so vzdihnene povodne cvetke nad to tekočo vodico! kako pojasnju-

jejo te prikazni! Pri vsakem koraku dihamo mir in ljubezen, veselje in srečo, pokoj in radost; zapeljive sanje ustavljajo nam vsak naš korak. Cvetlice spuščajo dišeči sneg, najkrasnejše sadje vabi k ugašenji telesne in duševne žeje; vsi plodi so tu — razen prepovedanega jabolka . . . . .

Breughel torej nij naslikal v raji kače; ali napodobil je tam — Boga. Nalog ta nij bil baš lehek, napodobiti na tem neznatelnem platnu nevidno osobo, ljubezen, katera ga je navduševala na njegovih poljskih sprehodih z Magdaleno. Nij mu je bilo moč prepričati o krasotah samote, vedno je rekla, da so vsi pozemski raji dolgočasni, ne izvzemši Breughelovega raja.

„Nespametnica!“ vskliknil je slikar, — „kaj ne vidiš bliščati radost na čistem čelu Eve, katera tava po gostem gaji v družini Boga in Adama? Kadar se skupno sprehajava po tem krasnem cvetnem polji, poslušajoč petje

Hrovatinu, da prečita nekov svoj spis, katera g. Vodopivec nadzornik pohvalno omeni: Zdaj se odločijo trije udje za okrajno biblioteko; vsled nekega predloga bili so izbrani za to gg. Hrovatin, Anton Leban in Beningar. Iste gospode izvoti konferenca kot stalen odbor v posvetovanje za deželno učiteljsko konferenco. Pri „posebnih predlogih“, vglasi g. nadučitelj Anton Leban ter priporoča Žumrove in Razingerja stenske tablice, isto tako toplo priporoča teh dveh gospodov „Abecednik“. Gledé stenskih tablic sklene konferenca, priporočiti je c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, a glede „Abecednika“ izreče g. nadzornik, da je vsakemu učitelju na prosto voljo dano, hoče li po tem abecedniku učiti prihodnje šolsko leto. — Konferenco sklene g. nadzornik 7¹/₄ uri zvečer z živio-klicem na Nj. Veličanstvo.

Isti večer še so nam bile nakazane diete, ostali smo v Sežani ter se drug dan, 28. t. m. udeležili zborovanja učiteljskega društva sežansko-komenskega v istej sobi, kjer se je dan poprej vršila okrajna učiteljska konferenca.

Predsednik temu društvu, nadučitelj Anton Leban, otvori ob 8. uri zjutraj sejo s primerim nagovorom. Na to pride na vrsto razprava g. Vrtovca „O poluglasnem „e“ („namenilnik“ se je bil za zdaj izpustil). G. Vrtovec je mlad učitelj iz Kleinmayrove šole. Kakor je njegov učitelj, g. prof. Kleinmavr, ves vnet za izreko „l“ in za pisanje poluglasnega „e“ pred „r“, tako je tudi Vrtovec, njegov učenec. Uže zadnjič nam je priporočal izreko „l“, a danes je g. Vrtovec vneto govoril za poluglasni „e“. Se ve da filologične stvari, o katerih govori navadno g. Vrtovec pri konferencah, niso vzrasle „na njegovem vrtu“, nego so le predavanja Kleinmayrova na koprskem učiteljski, kjer se je tudi g. Vrtovec šolal. Tem predavanjem g. Vrtovec le kako svojo zmožnost doda. Vsi zbrani učitelji z g. nadzornikom vred so se strinjali z govornikom g. Vrtovcem, češ, da pisati se mora poluglasni „e“ (torej: mer-tev (ne mrtev), berdo (ne brdo itd.), le gosp. Janko Leban bil je proti temu. V daljšem govoru dokazuje iz slovniškega in pedagogično-didaktičnega stališča, da je bolje, da se poluglasni „e“ izpušča; opira se na Miklošiča, Levstika, Levca in Jurčiča, a osobito na „Ljubljanski Zvon“, na ta preizvrstni beletristični list, kateri tudi ne piše poluglasnega „e“. Vname se na to viharina diskusija,

kosovo in duhajoč vonjavo vijolic pod tem letnim nebom, katera se na nas tako ljubeznjivo smeje, niji li kakor Eva z Bogom in Adamom?“ — „Oh!“ — rekla je žena Breughelova, — „življenje Evino v raji je bilo vendar prečudno, ko tam nij imela druge družine, nego Boga in moža.“ —

Razumeje se, da Breughel nij bil zadovoljen z odporom svoje žene in da je vsled tega le rastla njegova ljubosumnost.

Razjaril se je na svet, da si je bil v njem našel, kar si je želel — gotovi denar slave!

Vse je strmelo po vsej pravici nad tem ogibanjem vsega sveta, ter se trudilo razumevati, zakaj je ta sicer tako galantni in posvetni slikar najedenkrat postal po ovidovski metamorfosi, boječ misamtrop.

Bil je to žal, da si je vzel krasno Magdaleno Van A'lstvotovo. Smatrali so ga za smešnega: „Naj nam pokaže svojo ženo in naj si skrije svoje podobe, umejemo!“ —

Ne zmeneč še mnogo za klepetanje tega

pri katerej sta osobito dva gospoda prekoračila malo meje „govorniške uljudnosti“, ker vmešala sta tudi osobnosti. In personalia sunt odiosa! Gosp. Janko Leban je citiral iz Levstikove slovnice to-le: „Einige lassen in der schrift dieses „e“ aus, indem sie das „r“ als einen selbst' aut betrachten, was er eigentlich auch ist,“ ter sklenil: „Gospoda! Raziskovati o strogo filologičnih rečeh, ne pristoja nam, ko nemamo takih globokih študij na to stran; a če Levstik, slavni jezikoslovec, ne piše poluglasnega „e“; če isto tako naša prva prozajista prof. Levec in Jurčič tako pišeta, moramo se mi tem strokovnjakom v ponižnosti klanjati ter posnemati ju!“ Toda konferenca kratko nikar nij hotela podariti vere citiranim filologom. G. nadzornik pravi, da so filologi nestanovitni, zdaj pišejo tako, zdaj tako, a nekov gospod v svojej strasti celó izreče: „Merodajen faktor v ljudskej šoli smo mi, ne filologi.“ — „Naj dokaže g. Levstik, da je „r“ samoglasnik.“ Vsled takih in enakih strastnih izjav je g. Janko Leban odjenjal in konferenca je sklenila, da se naj v ljudskej šoli pridiga o potrebitosti poluglasnega „e“, ob jednem da se storijo potrebni koraki, da se v vsa naša berila dá pred „r“ temu „e“ častno mesto, kakeršno mu pristoja! In to navzlic temu, da ga niti g. učitelj Miklošič v svojej začetnici niti v drugem berilu pisatelj več ne rabe!

Dovelj o tem! Upam, da „Ljubljanski Zvon“ v jednem prihodnjih svojih listov pjasni, zakaj poluglasni „e“ pred „r“ opušča; želel bi, da celó prosil bi g. Levstika samega, da napiše o tej stvari temeljito razpravo.

Po viharnej tej točki, prebral nam je g. nadzornik svoj spis „O krajepisu“, katero razpravo, naprošen po gosp. Hrovatinu, v „Šoli“ objavi. Za tem je g. Kanté govoril o zgodovini v ljudskej šoli, in končno se je določilo, da ima biti prihodnje zborovanje učiteljskega društva sežansko-komenskega v Nabrežini, in sicer drugi četrtek meseca oktobra. Kot govornika pri tej konferenci sta se oglasila učitelja Anton Koršič in Janko Leban. Pri posameznih predlogih nasvetuje g. Kanté, naj vsak po mogočesti kaj daruje za Jurčičev spomenik, veljavo ranjcega opisavši v kratkih potezah. Koj se je nabralo, če se ne motim 11 gold., katere je predsednik Anton Leban odposlal odboru za Jurčičev spomenik. G. predsednik

sveta, nadaljeval je Breughel neumorno svoje delo in le v časih odložil čopič, da bi premišljeval prirodno pogodarjanje na kraji lesa ali ribnika. Ker je bil pazljiv in navdušen pozorovatelj velicega gledišča v stvarjenji, radoval se je i nad najmanjšimi njega prikaznimi in nij bilo tu igralca, kateri bi ga ne bil ganil in ki bi ne bil obrnil na se pozornost njegovo. —

Na svojih poetičnih sprehajališčih je sledil let metulja in mirnost pajkovo; toda ko je bila Magdalena pri njem, pozabljal je zaradi nje na vse stvore. Ali ta sanjarska mlada žena mu nij bila za ljubeznjivo čast hvaležna; zaprl jej je duri sveta v trenutku, ko slednji se svojim hrupom in leskom dvajsetletno lice največ mami in slepi. V tej goljufivnej dobi, ko srce pozablja vse bolečine v plesalnem vrišči, ko vse postave okolo nas rabijo smeh le za larfo: je Magdalena vsaj v mislih odpirala si zlate duri, katere so jej pokrivalo svet in kar je bilo še mnogo hujše, katere so njo prikrievale svetu. (Dalje prih.)

zaključijo se po jednej uri popoldne s primernim govorom.

To v kratkih potezah o okrajnej učiteljske konferenci ter o zborovanji učiteljskega društva sežansko-komenskega.

Domače stvari.

— (Kranjski deželni glavar.) Ustavovni dunajski listi še vedno popolnem resno trdijo, da bode g. baron Apfaltrern imenovan deželnim glavarjem kranjskim. Da bi bilo to imenovanje po godu — našim „spravoljubivim“ protivnikom, o tem ne dvomimo, in zato radi verujemo, da je ono njihova vroča želja. A ta želja bode tudi ostala — pum desiderium, ker vlada besnim nasprotnikom izvestno ne bode storila ljubavi, da bi glavarjem imenovala koga, s komur bi bilo ustrezno samo zdanjej večini našega deželnega zbora. S tem pa ne bodi rečeno, da bi utegnil kranjski deželni glavar biti vzeti iz zdanje njegove manjine.

— (Svečanost v Logatci.) Kakor čujemo, nameravajo se tega narodnega shoda posebno naši dijaki obilo udeležiti, kar nas jako veseli. Prilika je prav ugodna, ker so ravno zdaj počitnice, ker so dijaki posebni čestilci Jurčičevi.

— (Jurčičeva slika.) Še jedenkrat opozorujemo naše čitatele, da je v Kolmanovej prodajalnici na glavnem trgu razpostavljena Jurčičeva slika, ki jo je mojstersko narisal naš S. Ogrin. Pogleda naj jo vsak, ker je itak še kratek čas videti, ker se bode v nedeljo vzela v Logatec k tomboli.

— (Vojaške vaje za učitelje.) Letošnje vojaške vaje za učitelje-deželne brambovce začno se 16. septembra in bodo trajale 16 dnij.

— (Čebulin semenj.) Kakor običajno je vsako leto na porcijunkulo v Ljubljani čebulin semenj. Letos se je prav dobro obnesel. Pripeljali so obilo lepe čebule in tudi kupcev se nij manjkalo, a cena nij bila tako velika kot lani, ker je letos bilo izredno dobro leto za ta pridelek.

— (Toča) je mej nevihto v torek popoldne napravila veliko škode. Kakor se nam poroča, je posebno škodo napravila debela toča v fari vodiške, kjer je uničila skoro vse poljske pridelke. Malo manjša je bila toča na Igu. Tudi na ljubljanskem močvirji in na Vrhniki je toča mnogo pobila.

— (Strela ubila) je vtorek popoldne mej nevihto staro ženo z Iga. Ubila v družbi z drugimi ženskami z Iga je plela na polji. Ko se je bližala nevihta šle so v četrte ure od Iga oddaljeni gozdič, imenovan Goričica, kar strela udari v staro ženo, drugim ženskam, bilo njih je še kakih deset, zgodilo se nij hudega. Bralcem našim, kateri še spominajo pravde „lepega Tončka“ pred ljubljanskimi porotniki, ki je „kloster“ zidal in mnogo lahkovernih žensk posebno v ribniškem okraji opeharil za znatno svoto novcev, povemo, da je od strele ubita ženska predstavljala po naročilu „lepega Tončka“ „Mater Božjo“. Ta naslov jej je mej ljudstvom ostal in danes se čudijo vsi, kateri so žensko poznali, da je storila tako iznenadno tragično smrt.

— (Porotniki.) Za porotne obravnave, ki se prično pred tukajšnjo deželno sodnijo dne 22. t. m., izžrebani so naslednji gg. porotniki: A. Glavni porotniki: Anton Avbel, hišni posestnik v Ljubljani; Ludovik grof Blagaj, graščak na Boštanji; Alojzij Kantoni, hišni posestnik v Ljubljani; Fran Ekslar, hišni po-

sestnik v Kamniku; Josip Funtek, vinski tržec v Mengši; Jarnej Grašek, trgovec v Kamniku; Fran Igljič, trgovec na Dobu; Jan Kecelj, trgovec v Kamniku; Josip Kozin, hišni posestnik v Ljubljani; Rajko Krispar, trgovec v Kranji; Karol grof Lanthieri, graščak v Vipavi; Anton Levec, trgovec v Mengši; Josip Milavec, posestnik v Cerknici; Jan Modič, posestnik v Novej vasi; Stefan Nagy, trgovec v Ljubljani; Alojzij Pavšin, hišni posestnik v Ljubljani; Toma Pavšlar, posestnik v Kranji; Jan Peterca, trgovec z lesom v Ljubljani; Jakob Petrič, posestnik na Vrdu; Karol Poljak, trgovec v Ljubljani; Henrik Reichmann, krojač v Ljubljani; Alojzij Zagorec, hišni posestnik v Ljubljani; Ferdinand Sajovič, trgovec v Kranji; Ferdinand Schmitt, trgovec v Ljubljani; Fran Ksav. Sovan, trgovec v Ljubljani; Anton Spalek, komi v Ljubljani; Ignacij Štupica, trgovec v Ljubljani; Matija Župan, trgovec v Ljubljani; Fran Trček, trgovec v Ljubljani; Valentin Treven, trgovec v Idriji; Fran Vrbič, posestnik na Vrhniki; Jan Vičič, trgovec v Ljubljani; Andrej Videmšek, posestnik na Dobu; Aleksander Valjavec, posestnik v Bistrici; Avgust Winkler, posestnik v Ljubljani. B. Namestniki: Fran Bregant, hišni posestnik; Andrej Druškovič, hišni posestnik; Jarnej Janša, hišni posestnik; Alojzij Jenko, pek; Anton Maršol, krojač; Jurij Plahotnik, trgovec; Luka Šumi, krojač in Ludovik Vidmajar, prodajalec hišne oprave, vsi iz Ljubljane.

— (Iz Motnika) se nam poroča: v 2. dan t. m.: Tudi v naše bližnje duhovnije Špitalič in v Gornje-Tubinjnske planine se je priklatil volk in pokončal uže nekaj ovac. Danes napravijo lov nanj.

— (Sneg v juliji.) Čudno je letos vreme; vročina je bila izredno velika, a vender se nam iz raznih krajev, poroča da je Alpe v Koroškej, Kranjskej in Štajerskej prav nizko pobelil sneg, baje 5000 črevljev.

— (V Trstu) se je uže ustanovilo novo podporno društvo pod imenom „Tržaško podporno društvo“ in ima dozdej baje 75 udov. Novega društva uradovanje bode, kakor nam poroča začasno vodstvo, strogo slovensko.

— (V Poličanah) v Štajarskej umrl je 22. m. m. 71letni umirovljeni učitelj Simon Srabotnik. Ta mož je 34 let kot ljudski učitelj služboval. Marsikaterega mladeniča, ki je zdaj mož in v visokej službi, učil je on. In večkrat, ko so mu pripovedovali, da je ta in ta iz njegove šole dosegel veliko čast, bil je mož ginen do solz. Lehka mu zemljica!

— (Nemilostno.) Poroča se, da bode v Trničenu zaradi 3 gid. 55 kr. dolga eksekutivno prodano posestvo Agati Lešnikovej. Žena je udova in ima 4 male otroke.

— (Premembe v kranjskem učiteljstvu.) G. Makso Ivanetič, provizorni učitelj v Preloki, črnomeljskega okraja, pride v Hotedržico; g. Anton Žvokelj, nadučitelj v Leskovci, pride v Brusnik, okraja novomeškega.

— (Nesreča.) Pretečeno nedeljo vozilo se je na Dravi pet deklet v spremstvu jednega gospoda. Te grlice pa so morda malo preveč vesele bile in skakale, kakor ribe, kratko, čoln se je nagnil, prevrnil in vsa vesela družba pala je v zelene valove. Ljudje so takoj prihiteli na pomoč in potegnili mlade te ude na obali. Jedna teh gospic je nevarno zbolela, ali je strah prouzročil bolezen, ali jej pa kopel v Dravi nij dobro dela.

— (Kopeli.) V Laške toplice je do 21. m. m. došlo 448 gostov, v Slatino do

23. m. m. 1250, v sv. Radegund pri Gradci do 23. m. m. 516 gostov.

Razne vesti.

* (Črka „G.“) Pariški „Figaro“ pripoveduje da danes vlada črka „G“, in navaja ta imena: V Rusiji Gorčakov, v Nemškej Guillaume (Viljem), v Grškej Georges, v Angleškej Gladstone in prestolonaslednik knez Galije, v Francozkej Grévy, Gambetta in general Galiffes, v Algiru Grévy, v Italiji Garibaldi, v Ameriki Garfield in — Guiteau.

* (Hudič v cerkvi.) Predzadnji teden se je v vasi Obrovic pri Brnu zbrala velika množica pred cerkvijo, ker je baje — hudič v njej. Župnik je ljudstvo miril, ali to mu je odgovarjalo, da bogatim ljudem hudiča kaže, ubogim pa ne. Na večer istega dne se je jednaka vest raznesla v Brnu, da je hudič v cerkvi Minoritov in zbralo se je več tisoč ljudi pred cerkvijo. Policijski vodja je z velikim trudom red napravil; cerkev se je morala zapreti in tudi ulice, ki k njej drže.

* (Pes v službi nihilistov.) Iz Rusije, iz južnoruskega mesta Novočerkoskega se poroča ta dogodba, ki jasno kaže, kakih zvijač se poslužujejo nihilisti. Tamošnji bogati kupec dobil je anonimno pismo, v katerem se zahteva od njega 3000 rubljev in če bi jih ne poslal, zapade smrti. Rublje te pa naj položi v kuvertu na natanko zaznamovanem mestu na pokopališči. Kupec je naznanil to policiji in policija mu je svetovala naj položi na oni kraj kuvert, a ne z denarjem marveč s papirjem napolnen, ona pa da bode skrbela, da prime človeka, ki pride iskat kuvert. Skrbno so čuvali kozaki pokopališče, celo noč je bilo mirno, nihče nij prišel po denar, a zjutraj so videli, da kouverta nij bilo več na mestu. Nihče nij vedel, kdo ga je vzel. Drugi dan dobi kupec še bolj ostro pismo. Zdej pa je v resnici položil v kuvertu 3000 rubljev na omenjeno mesto na pokopališče. Zopet so stražili kozaki, zopet niso mogli nikogar zaslediti, a v jutro vender nij bilo več kuverta s 3000 rublji. Kdo ga je vzel? Grobokop je slednjič rešil to uganjko; pravil je, da sta pred nekaj tedni vadila dva moža na pokopališči psa, da je z določenega kraja odnašal reči. Te dve slednji noči pa, je dejal grobokop, videl sem črnega psa, ki je nesel v gobci zavitek. Psa so torej navadili, da je hodil iskat denar.

2000 gld.

lehko na leto zaslužijo gostilničarji in kupčevalci. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: **F. Schlosser, Trst.** (419—10)

Lep prostor za
Zalogo,
kakor tudi za
delavnico
pripraven, ležec na št. Peterskem predmestju, se odda takoj.
Strzelba.
(438—2)

Tuji.
2. avgusta:
Pri **Sionu:** Fluk, Müller iz Trsta, — Krob iz Kranja, — Ivan-kovič iz Zagreba, — Arenz z Dunaja.
Pri **Majšl:** Herbstein, Kri-zaurek, Friedrich z Dunaja, — Bonifacio iz Trsta, — Weiner iz Praže, — Schönberger iz Kočevja, Hradecky iz Zagreba.

Dunajska borza 3 avgusta

Enotni drž. dolg v bankovcih	78	gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	80	"
Zlata renta	94	"	25	"
1860 drž. posojilo	131	"	50	"
Akcije narodne banke	838	"	—	"
Kreditne akcije	368	"	60	"
London	117	"	30	"
Napol.	9	"	31 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	51	"
Državne marke	57	"	30	"

Tržne cene

v Ljubljani 3. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 61 kr.; — rež 5 gld. 20 kr.; — ječmen 3 gld. 90 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 20 kr.; — pros 4 gld. 87 kr.; — koruza 5 gld. 40 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 80 kr.; mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 1 1/2 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 94 kr.; — slame 1 gld. 61 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. 60 kr.; — mehka 4 gld. 20 kr.

Veliki požar v Londonu,

ki je vse fabriške prostore, stroje itd. prve angleške fabriške družbe za izdelovanje stvarij od britanija-srebra popolnem uničil, uzrok je, da se družba razide, ker bi obnovljenje velikanske naprave preveč stalo. Zarad hitrejše likvidacije se bode od denes naprej blago iz jedine izvanjske zaloge na Dunaji za **polovico cene** razpošiljalo.

Samo za **14 mark.** to je komaj za polovico vrednosti, dobi se naslednji izvrstni obedni service od britanija-srebra, ki je preje veljal 30 mark, **ter se jamči, da ostane bel.**

- 6 obednih nožev z izvrstnimi jeklenimi klinami,
- 6 vilic od pravega brit.-srebra,
- 6 mas. žlic od brit.-srebra,
- 12 finih žlicic od brit.-srebra,
- 1 težak zajemalec za juho od brit.-srebra,
- 1 mas. zajemalec za mleko od brit.-srebra,
- 6 finih cizeliranih tabletov,
- 6 izvrstnih kristalnih podstavkov za nože,
- 6 lepih mas. kozarčkov za jajca,
- 1 izvrstnen poprjak ali sladkornik,
- 1 fin precejevalnik za čaj,
- 2 krasna salonska namizna svečnika.

54 kom.

Vsi tu navedeni 54 kom. krasni predmetje stojé samo

14 mark.

Naročbe po poštnih nakaznicah ali z vposlanjem vsote izvršuje, dokler je kaj blaga

Britania-Silber-Depôt
C. Langer, Wien,
II., Obere Denaustrasse 77.

Da je blago izredno po ceni ter izvrstno, o tem se vsakdo more prepričati brez stroškov, ker se brez ovir v 10 dneh service nazaj vzame, če se ne dopade, in povzeta svota se takoj nazaj pošlje.

!! Svarilo !!

Za to ceno se več kot 54 komadov **reelnega blaga** ne more dati, zato svetujemo, naj se take sleparske anonce prezirajo, ki se v novjšem času prikazujejo. (334—9)

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah sè sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo mjilo iz smole** ima 40% koncent. **smole iz lesa** ter se stvarno od vsega družega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekajenju izogne**, zahteva naj se odločno **Bergerjevo mjilo iz smole** ter naj se pazi na znano varstveno marko. Kot **milejšje mjilo od smole** za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično **mjilo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi** služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. **Glavne zaloge** pa imajo: **V Ljubljani** pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevju** J. Braune. **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Wardo. **V Kranju** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Benež. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Roblek. **V Vipavi** A. Konečny. (22—14)